

Doporučení k vymáhání náhrady škody způsobené krizovým opatřením

březen 2020

Vážení Klienti a obchodní partneři,

v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19 na území ČR, Vláda České republiky (dále jen „Vláda ČR“) přistoupila k vyhlášení nouzového stavu v rámci, kterého byla přijata krizová opatření, o kterých jsem Vás informovali v Aktualitě z 21.3.2020, tímto dále sdělujeme informace potřebné v případě vzniku škody takto přijatými krizovými opatřeními.

Zejména proto, že tato krizová opatření způsobují podnikatelům mnoho komplikací, proto byly přijaty i další krizová opatření k odvrácení vzniku škod v co největším rozsahu, které podnikatelé mohou využít, aby co nejvíce zamezili ztrátám zisku, neschopnosti hradit mzdy či provozní náklady apod. Jedná se o odklad termínů pro splnění daňových povinností, či možnost čerpat bezúroční úvěr na pokrytí investičních nákladů nebo jiné zvýhodněné půjčky od Českomoravské záruční a rozvojové banky. Pro podnikatelé zasažené koronavirem pak ČMZRB od 16. 3. 2020 nabízí [zvýhodněné půjčky](#) pro malé a střední firmy zasažené koronavirem. A to v rozmezí od 500 tis. Kč do 15 mil. Kč. Klíčové body postupu poskytování zvýhodněných úvěrů COVID a nejčastější otázky a odpovědi najdete [ZDE](#). Žádosti budou přijímat všechny [pobočky ČMZRB](#) výhradně prostřednictvím [E-Podatelný](#). Tam kde tyto opatření nepovedou k odvrácení vzniknuté škody doporučujeme poškozeným podnikatelům následující:

I. Odpovědnost státu za škodu způsobenou přijatým krizovým opatřením:

Za škodu vzniklou fyzickým a právnickým osobám v souvislosti s krizovými opatřeními odpovídá přímo stát. Prvním krokem je nezbytné uplatňovat škodu přímo u dotčeného orgánu státu (tj. ministerstvo vnitra). Peněžní náhradu poskytne ten orgán krizového řízení, který nařídil krizové opatření, při němž anebo v jehož důsledku vznikla škoda či újma.

Pokud nedojde k uznání nároku na náhradu škody dotčenými orgány, je nutno svůj nárok vymáhat soudní cestou. V tomto řízení vždy stát zastupuje v občanském soudním řízení ministerstvo vnitra.

II. Povaha nárokové škody:

Krizovým opatřením poškozený podnikatel je oprávněn nárokovat skutečnou škodu a ušlý zisk, včetně nákladů vynaložených v důsledku krizového opatření. Jako např. i) Zničené zboží; ii) Náklady spojené se zachováním kvality zboží; iii) Náklady na zaměstnance; iv) Smluvní pokuty a úroky z prodlení.

III. Povinnost prokázat rozsah a výši škody:

Před započítáním vymáhání škody je nezbytné opatřit dostatečné důkazy prokazující výši škody a oprávněnost nároku na její náhradu, zejména tedy rozsah a výši škody způsobené v příčinné souvislosti s přijatým krizovým opatřením, tak aby podnikatel unesl důkazní břemeno.

Není totiž možno žádat náhradu, která vznikla na základě koronavirové epidemie, která má povahu zásahu vyšší moci – vis major, za kterou neodpovídá nikdo.

IV. Praktický postup při náhradě škody:

Peněžní náhradu poskytne ten orgán krizového řízení, který nařídil krizové opatření, při němž anebo v jehož důsledku vznikla škoda či újma. Nárok na náhradu škody s uvedením důvodů uplatňuje právnická nebo fyzická osoba písemně u příslušného orgánu krizového řízení do 6 měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká. Orgán krizového řízení může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.

Obsahem žádosti musí nezbytně být: i) Označení poškozeného (název, IČ, sídlo, údaje o registraci v OR, v ŽR); ii) Popis skutečností opravňujících nárok na náhradu škody; iii) Vyčíslení výše škody (znalecký posudek); iv) Datum a podpis Žadatele. V případě nevyhovění žádosti, lze postupovat dle § 36 krizového zákona č. 240/2000 Sb., dle kterého:

„Stát je povinen nahradit škodu způsobenou právnickým a fyzickým osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními podle tohoto zákona. Této odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám.“

Náhrada věcné škody vzniklé při činnosti orgánů provádějících krizová opatření se poskytuje podle právních předpisů platných v době vzniku škody. Tedy dle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., zákona o odpovědnosti státu za škodu č. 82/1998 Sb., a zákona o cenách. **POZOR! Náhrada škody se neposkytuje právnickým a fyzickým osobám, které zavinily vznik škodné události.**

V případě, že příslušný orgán písemné žádosti poškozené osoby o náhradu škody nevyhoví, může tato osoba postupovat ve vymáhání svých nároků prostřednictvím žaloby na náhradu škody v soudním řízení.

Doporučujeme před zahájením vymáhání nároku na náhradu škody způsobené v důsledku Vládou ČR přijatých krizových opatření, aby se každý poradil se svým advokátem. V případě dotazů a nejasností je Vám k dispozici právní tým advokátní kanceláře **United Legal Partners, s.r.o., advokátní kancelář.**

Autoři:

JUDr. Uljana Bondarevská Kurivčáková / Managing partner

JUDr. Ivana Žilinčíková/ advokátka

Mgr. Vladimír Kňazovický / právník

